

บทบรรณาธิการ

คำถาม คดีอาญาความผิดต่อส่วนตัวที่มีผู้เสียหายหลายคน หากผู้เสียหายคนหนึ่งรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้วไม่ร้องทุกข์ภายในกำหนด ๓ เดือน ตาม ป.อ. มาตรา ๙๖ คดีสำหรับผู้เสียหายคนอื่นจะขาดอายุความด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๘๕/๒๕๓๗ โจทก์เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ล. ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาชักยอกทรัพย์ของบริษัท (ความผิดอันยอมความได้) โดยโจทก์มิได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยไว้ก่อน ดังนี้ เมื่อได้ความว่าก่อนที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ ด. ผู้ถือหุ้นอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์เช่นเดียวกับโจทก์มิได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่ ด. รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวจำเลยผู้กระทำความผิดแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๘๖/๒๕๕๑ แม้ บ. ผู้เช่าซื้อยังชำระราคาค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วนกรรมสิทธิ์ในรถยนต์บรรทุกดังกล่าวยังเป็นของ ว. ผู้ให้เช่าซื้อ แต่ บ. ก็มีสิทธิครอบครองใช้ประโยชน์จากรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อนั้นและมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์บรรทุกที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยแก่ ว. ผู้ให้เช่าซื้อหากมีกรณีต้องคืน เมื่อจำเลยทั้งสองชักยอกขึ้นส่วนอุปกรณ์ของรถยนต์บรรทุกดังกล่าวไปจาก บ. บ. ย่อมได้รับความเสียหายจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองได้เช่นเดียวกับ ว. เจ้าของรถยนต์บรรทุกดังกล่าว คดีนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ เมื่อ บ. รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ แต่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๒ ซึ่งเกินกว่าสามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิด และรู้ตัวผู้กระทำความผิดแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.อ. มาตรา ๙๖

คำถาม คดีอาญาที่จำเลยให้การรับสารภาพ แต่หากคำให้การที่ยื่นต่อศาล หรือคำร้องที่ยื่นมาพร้อมคำให้การ มีข้อความทำนองว่าไม่มีเจตนา หรือเข้าใจว่าเป็นความผิด หากโจทก์ไม่สืบพยานศาลจะพิพากษาอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๑๖/๒๕๕๓ คำให้การของจำเลยที่ยื่นต่อศาลมีใจความว่า จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ แต่จำเลยขอแถลงข้อเท็จจริงต่อศาลเป็นเรื่องจริงของคดีนี้คือ จำเลยประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป วันเกิดเหตุจำเลยรับจ้างเหมาขนาน้ำแผ่นวีซีดีมาส่งที่บริเวณคลองถม โดยเหมาบอกจำเลยว่าเป็นแผ่นวีซีดีภาพยนตร์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งออกฉายในโรงภาพยนตร์

มาแล้วเหมือนกับที่เคยจ้างจำเลยมาส่งในครั้งก่อน จำเลยไม่อาจทราบได้ว่าเป็นแผนวิธีดีลามาก จำเลย ถูกเหี้ยมเหล่าหลอกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ส่วนข้อความต่อนั้นจำเลย ขอให้ศาลชั้นต้นลงโทษสถานเบาและรอการลงโทษให้แก่จำเลย ศาลชั้นต้นจดยางงานกระบวนการพิจารณาว่า จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้องโจทก์ทุกประการ ปรากฏตามคำให้การจำเลยที่ยื่น ต่อศาล โจทก์จำเลยแถลงไม่ติดใจสืบพยาน คำให้การของจำเลยดังกล่าวเป็นเรื่องที่จำเลยรับว่า ตนมีส่วนเกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ซึ่งเป็นความผิดตามฟ้องเท่านั้น จำเลยถูกหลอกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงว่าแผนวิธีดีลของกลางเป็นวัตถุหรือสิ่งของลามก เท่ากับจำเลย อ้างว่าไม่มีเจตนากระทำความผิด จึงยังฟังไม่ได้ว่าเป็นคำให้การรับสารภาพว่า จำเลยกระทำความผิดจริงตามที่โจทก์ฟ้อง เมื่อโจทก์ไม่สืบพยาน จึงลงโทษจำเลยไม่ได้ ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจยกฟ้องโจทก์ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๔๗/๒๕๕๓ คำให้การของจำเลยทั้งห้าเมื่ออ่านรวมกับคำร้องที่ยื่นมาพร้อมกับคำให้การแล้ว จำเลยทั้งห้ายังคงได้แย้งว่าที่ดินตามฟ้องมิใช่ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินมรดกของ ช. จึงมิใช่ที่ดินของโจทก์ซึ่งฟ้องคดีในฐานะผู้จัดการมรดกของ ช. เหตุที่จำเลยทั้งห้าให้การรับสารภาพอาจเป็นเพราะคดีอยู่ระหว่างเจรจาจะมีการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่จำเลยทั้งห้าตามที่ทนายโจทก์แถลง และจำเลยทั้งห้าอาจเข้าใจว่าการกระทำของจำเลยทั้งห้าเป็นความผิด จึงฟังไม่ได้ว่าเป็นคำให้การรับสารภาพว่าจำเลยทั้งห้าได้กระทำความผิดจริงตามที่โจทก์ฟ้อง เมื่อโจทก์ไม่สืบพยาน คดีจึงลงโทษจำเลยทั้งห้าไม่ได้ ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจยกฟ้องโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕

คำถาม คดีละเมิดอำนาจศาล อยู่ในบังคับของข้อจำกัดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาศาลฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๑๙๒๖/๒๕๔๘ บทบัญญัติมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๓ แห่ง ป.วิ.พ. เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลลงโทษกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลเพื่อให้ศาลสามารถควบคุมการดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งในและนอกศาลให้ดำเนินไปได้โดยราบรื่นรวดเร็วและเป็นธรรมต่อคู่ความทุกฝ่าย แม้ว่ามาตรา ๓๓ จะกำหนดให้ลงโทษจำคุกและปรับซึ่งเป็นโทษทางอาญาด้วยก็ตาม แต่เนื่องจากบทบัญญัติในเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็นบทบัญญัติพิเศษที่ไม่เกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาทั่วไป จึงไม่อยู่ในบังคับของข้อจำกัดเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฎีกาตาม ป.วิ.อ. จำเลยจึงสามารถฎีกาคัดค้านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ต่อศาลฎีกาได้

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๒๐๘๓/๒๕๔๓ คำสั่งศาลที่ให้ลงโทษจำคุกจำเลยฐานละเมิดอำนาจ

ศาลเป็นคำสั่งตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๘ (๑) ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ ไม่ต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง จำเลยจึงไม่จำเป็นต้องขออนุญาตผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นอนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาพาอาวุธปืนติดตัวมาในบริเวณศาล เป็นการประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

ในชั้นไต่สวนของศาลชั้นต้น ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การรับสารภาพโดยไม่มีข้อต่อสู้เป็นอย่างอื่น คดีต้องฟังตามคำรับสารภาพของผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะฎีกาได้เพียงข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่นอีกไม่ได้ เพราะไม่ใช่ข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น

คำถาม จำเลยจะฟ้องแย้งจำเลยด้วยกันหรือฟ้องแย้งบุคคลภายนอกได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๗๘/๒๕๔๙ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑ (๓) ฟ้องแย้งเป็นคำฟ้องอย่างหนึ่ง ดังนั้นการบรรยายฟ้องแย้งจะต้องปฏิบัติตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง กล่าวคือต้องแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและค่าขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาเช่นว่านั้น และจะต้องบรรยายให้เห็นว่าโจทก์ได้โต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายของจำเลยอย่างไร ตามมาตรา ๕๕ ทั้งต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำฟ้องเดิมพอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้ตามมาตรา ๑๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๙ วรรคท้าย ฟ้องแย้งของจำเลยอ้างว่าจำเลยได้ขอให้เจ้าพนักงานที่ดินดำเนินการรังวัดขอบเขตเพื่อแก้ไขรูปแผนที่ในโฉนดที่ดินของจำเลยให้ถูกต้องตามความจริง แต่โจทก์ไปคัดค้านมิให้เจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขรูปแผนที่ในโฉนด จึงขอให้บังคับโจทก์ยินยอมรับการขอบเขตที่ดินของจำเลย เป็นการกล่าวอ้างว่าโจทก์กระทำละเมิดต่อจำเลย มูลคดีที่จำเลยฟ้องแย้งจึงเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวข้องกับข้อพิพาทตามประเด็นในคำฟ้องเดิมของโจทก์ซึ่งเป็นเรื่องขับไล่จำเลยชอบที่จะฟ้องร้องเป็นคดีใหม่ต่างหาก ไม่อาจขอรวมมาในคำให้การได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม ส่วนที่จำเลยฟ้องแย้งขอให้บังคับเจ้าพนักงานที่ดินแก้ไขรูปแผนที่และเนื้อที่ดินของโจทก์และจำเลยให้ตรงกับความจริงเป็นฟ้องแย้งที่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของเจ้าพนักงานที่ดินซึ่งเป็นบุคคลภายนอก มิใช่ฟ้องแย้งโจทก์ซึ่งเป็นคู่ความในคดี จึงเป็นเรื่องอื่นไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิม

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๐๖/๒๕๔๙ ฟ้องแย้งต้องเกี่ยวกับฟ้องเดิมพอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้ ฟ้องเดิมของโจทก์คดีนี้เป็นเรื่องที่โจทก์รับโอนสิทธิเรียกร้องของ บริษัท ว. มาตามสัญญาขายทรัพย์สินขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงินซึ่งรวมทั้งสิทธิเรียกร้องที่บริษัทดังกล่าวมีต่อจำเลยทั้งสามตามมูลหนี้กู้ยืมเงิน คำประกันและจำนอง แล้วโจทก์ใช้สิทธิของ บริษัท ว. ฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยทั้งสามชำระหนี้ที่ค้างชำระ ส่วนฟ้องแย้ง

ของจำเลยที่ ๑ อ้างว่าบริษัท ว. ได้ตกลงร่วมลงทุนให้การสนับสนุนโครงการของจำเลยที่ ๑ โดยปล่อยสินเชื่อให้แก่จำเลยที่ ๑ จำนวน ๒๗๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตกลงให้จำเลยที่ ๑ รับเงินสินเชื่อเป็นคราว ๆ แล้วบริษัท ว. ผิดข้อตกลงมิใช่จ่ายสินเชื่อเงินลงทุน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่จำเลยที่ ๑ ทำให้จำเลยที่ ๑ ไม่สามารถก่อสร้างบ้านให้แล้วเสร็จและส่งมอบบ้านพร้อมที่ดินให้ลูกค้าได้ ทำให้จำเลยที่ ๑ ได้รับความเสียหาย จึงฟ้องแย้งขอให้บังคับโจทก์และบริษัท ว. ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่จำเลยที่ ๑ กรณีตามฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๑ เป็นเรื่องนิติสัมพันธ์และข้อพิพาทระหว่างจำเลยที่ ๑ กับบริษัท ว. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกคดี ไม่ใช่สิทธิเรียกร้องระหว่างจำเลยที่ ๑ กับโจทก์โดยตรง เป็นเรื่องที่จำเลยที่ ๑ จะต้องไปว่ากล่าวแก่บริษัท ว. ต่างหาก ฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๑ จึงไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิมพอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้

คำพิพากษานิติฎีกาที่ ๓๐๔๕/๒๕๓๐ โจทก์กับจำเลยทั้งสามได้ทำบันทึกข้อตกลงแบ่งส่วนที่ดินของตนที่มีอยู่ในที่ดินออกจากกัน จำนวน ๓ แปลง แบ่งที่ดินทางทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก แปลงที่ ๑ เป็นของจำเลยที่ ๒ แปลงที่ ๒ ถัดจากแปลงที่ ๑ มาทางทิศใต้ เป็นของโจทก์ แปลงที่ ๓ เป็นของจำเลยที่ ๑ แปลงคงเหลือเป็นของจำเลยที่ ๓ ส่วนเนื้อที่จะแจ้งในวันไปรังวัดและยังมีเอกสารซึ่งเป็นรูปจำลองแผนที่ มีรอยขีดเส้นแบ่งที่ดินออกเป็น ๔ ส่วน เขียนชื่อโจทก์ในบริเวณที่ดินด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ชื่อจำเลยที่ ๓ ในบริเวณที่ดินด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งโจทก์และจำเลยทั้งสามลงชื่อรับรองเอกสารและรูปแผนที่ดังกล่าวไว้ด้วยเมื่อโจทก์กับจำเลยทั้งสามมีกรรมสิทธิ์ร่วมกันในที่ดินพิพาทการกำหนดลงไปในเอกสารทั้งสองฉบับว่า ผู้ใดได้ที่ดินส่วนใดยอมเป็นการระงับข้อพิพาทอันจะมีขึ้นให้เสร็จไปเพราะเป็นการตกลงเพื่อให้เป็นที่แน่นอนไม่ได้เถียงแย้งกันเอาที่ดินส่วนนั้นส่วนนี้ ทั้งตามข้อตกลงก็ระบุว่าจะนำช่างรังวัดทำการปักหลักเขตแสดงว่ามีการตกลงกันแน่นอนแล้วมิฉะนั้นก็ยอมจะนำช่างรังวัดที่ดินเพื่อแบ่งแยกมิได้และหลังจากรังวัดแล้วจึงจะรู้เนื้อที่ของแต่ละคนเป็นที่แน่นอนเอกสารดังกล่าวจึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๕๐ จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ จึงฟ้องแย้งขอให้บังคับให้เป็นไปตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้

ฟ้องแย้งเป็นเรื่องจำเลยขอให้บังคับโจทก์จะขอให้บังคับจำเลยด้วยกันมิได้ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๘

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ